

παράθυρον εἰς ὃ ἀνέρονται ἤδη τὰ φυτὰ, ἦν αὐτὸ ἐκεῖνο ἐξ οὗ Κάρολος ὁ Α΄, ἠθέλησε νὰ δραπετεύσῃ. Ἡ πριγκήπισσα Ἑλισάβετ ἀνελήθη τότε εἰς μέγαν κλαυθμὸν, καὶ ἂν τις ἐβλεπεν αὐτὴν οὕτως ἀναστενάζουσιν, ἤθελε συγκινηθῆ μεγάλως — ἡσπάζθη τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τελευταῖον δῶρον τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς της, εἶτα θέσασα αὐτὴν παρὰ τὴν κλίνην της ἐφάνη ἡσυχάζουσα.

Τῇ ἐπαύριον, ὅτε ἡ προμήτωρ μου εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, εὔρεν αὐτὴν προσευχομένην μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της Ἑρρίκου. Λίαν ἀγέρωχος ἀνθιστρμένη εἰς τὰς διαταγὰς τῶν δημίων τοῦ πατρὸς της, αὕτη ἐξήγειρε τὸν μικρόν της ἀδελφόν, τὸν ἐνέδουε, καὶ ὡς νεαρὰ μήτηρ ἐδιδάσκετο ἐν τῇ δυστυχίᾳ της τὰς ἀδρότητας καὶ φροντίδας τοῦ ἱεροῦ τούτου ὑπουργήματος.

Ἡ χιών ἐπαυσε νὰ πίπτῃ καὶ ἀναφανείσης μεταξὺ τῶν νεφῶν ἡλιακῆς τινος ἀκτῖνος οἱ παῖδες ἐζήτησαν νὰ περιδιαβάσωσιν ὀλίγον ἐπὶ τῶν προμαχόνων καὶ εἰς τὴν αὐλήν. Ἡ κωμόπολις ὡς περιφραττομένη πανταχόθεν ἐκώλυε τὴν φυγὴν εἰς τοὺς μικροὺς φυλακισμένους, καὶ διὰ τοῦτο, ἰδίως δὲ χάριν τῆς νεότητος καὶ ἀπειρίας αὐτῶν, τοῖς παρεχωρήθη ὀλιγοχρόνιος ἄνεσις. Γενόμενοι δὲ κύριοι τῶν βημάτων των ὡς ἐκ συμφώνου καὶ ἄνευ προηγουμένης συνδιασκέψεως κατηυθύνθησαν πρὸς τὸ μέρος εἰς ὃ κεῖται τὸ γοτθικὸν παράθυρον, ἐστήριξαν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων, συνῆψαν τὰς χεῖρας των, καὶ ἐπὶ πολὺ ἔμεινον οὕτω συσκαεπτόμενοι περὶ τοῦ πατρὸς των.

Ἀναμφίλεκτον εἶναι ὅτι ἡ συνεχὴς τοῦ παραθύρου ἐκεῖνου θεὰ συνέτεινεν εἰς τὴν χειροτέρευσιν τῆς ἀγγελικῆς πριγκηπίσσης. Ἐφ' αὐτῇ ἐφαίνετο τὸν πατέρα της μὲ τὴν κεφαλὴν ἐξω τῶν κιγκλίδων, ἐνῶ τὸ σῶμα μὴ δυνάμενον νὰ διέλθῃ ἔμεινεν ἐντὸς, καὶ τοῦτο τῇ ἀνεμίμνησκε τὴν λαιμητόμον ἐξ ἧς ἔπεσεν αἱματοφύρτος ἡ ἀξιολάτρευτος ἐκείνη κεφαλὴ! Κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἡ θεὰ τοῦ παραθύρου ἐκεῖνου, τὸ στενὸν τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς ἀποτυχούσης φυγῆς, τῇ ἀνεπόλει εἰς τὸν νοῦν τὸν τρομερὸν θάνατον ὃν ἡδύνατον ἀναχαιτίσῃ.

Ἦτο θλίψις καθ' ἐκάστην ἀνανεουμένη, ἡ δὲ προμήτωρ μου ἔσχε τὸ θάρρος νὰ εἴπῃ εἰς τὸν διοικητὴν, φίλον τοῦ Κρόμβελλ, ὅτι τὰ δύο ἀτυχῆ ταῦτα παιδιὰ ἐρρίφθησαν ἐδῶ δι' ὑπερ-

βολὴν σκληρότητος, ἀναξίαν καλῶν χριστιανῶν. Ἡ ἐντιμος ἐκείνη γυνὴ ἠσθάνετο ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῆς φυλακῆς ἐκείνης ἦτο βάσανος βραδέως αὐτὰ καταναλίσκουσα, ἰδίως δὲ τὴν νέαν πριγκήπισσαν, ἥτις ἐφαίνετο σχεδὸν ἐπιθάνατος.

(ἀκολουθεῖ.)

Η

ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ ΨΥΧΗ.

Α΄.

Ἐπὶ λίαν ἀειθαλοῦς μέρους τῆς ἱρλανδικῆς ἀκτῆς, κεῖται παλαιὸν παρεκκλήσιον γοτθικόν, ἅγιον ἔχον τὸν Δυνστάτον, ἀλλὰ γενικώτερον ἐγνωσμένον εἰς τὸν τόπον ὑπὸ τὸ ὄνομα «παρεκκλήσιον τοῦ Κισσοῦ.»

Πραγματικῶς κισσὸς παμμεγέθης, καὶ τοῦλάχιστον ἑκατοντούτης, φυόμενος ἐκ τῶν ἐρειπίων, ρίπτει εἰς τὰ πέριξ τοὺς ἀναριθμήτους κλάδους του, ἀναρριχᾶται τοὺς ἐπιμορρόπους τοίχους, στεφανώνει τοὺς ἐρῆμους θόλους, κατακαλύπτει τὸν ὑψηλὸν ῥωμαϊκὸν πύργον, καὶ ὁμοιος πρὸς δέσμην πυροτεχνήματος, ἀκτινοβολῶν πανταχόθεν μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ παλαιοῦ κτιρίου, τὸν ἐπικαλύπτει καὶ εὐφρόσυνον καθίστησιν αὐτὸν διὰ τῶν μυριάδων φύλλων του, τὰ ὅποια ὁ ἐλάχιστος ἄνεμος ταραττεῖ μεθ' ἁρμονικοῦ κελαδισμού, τὰ ὅποια ἐλαχίστη ἀκτὶς τοῦ ἡλίου μετασχηματίζει εἰς ἄλλους τόσους λαμπροὺς σμαράγδους.

Τὸ ἀξιέραστον τοῦτο ἐρημητήριον, τὸ ὁποῖον ἀκόμη χρησιμεύει εἰς δύο ἢ τρία χωρία γειτονικά ὡς ἐκκλησία, ἀνέρχεται εἰς ὁροπέδιον χλοερὸν ἐνθα ὑπῆρξεν ἄλλοτε τὸ κοιμητήριον, καὶ τὸ ὁποῖον συμπερικυκλοῖ ἐπιχαρίτως κομψὴ ὁδὸς νέα, σχεδὸν ἅπασα περιτοιχισμένη ὑπὸ αἱμασιῶν ἀειθαλῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ λευκάκανθα, τὸ αἰγόκλημα, ἡ κληματὶς, ἡ ἀκτὶς, ὁ κυνόςβατος καὶ τὸ σπαρτίον, σπείρουσιν ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἄγρια αὐτῶν ἄνθη.

Ἀφ' ἐνὸς τὸ ὁροπέδιον ὑπερέχει εὐρυχώρου λίμνης, πανταχόθεν ἐχούσης ποικίλα καὶ ὠραῖα ὑδρόβια φυτὰ· ἀφ' ἑτέρου, ἐκεῖθεν τῆς λίμνης, κεῖται φάραγξ βαθεῖα αἰφνης φαινομένη ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ὁχθῆς, ἐφ' ἧς κελαδεῖ μύλος ἡμικρημνισμένος ὅπισθεν αἰγειροφυτείας.

Διὰ τῶν αἰγερῶν τούτων φαίνεται ἡ θάλασσα . . . καὶ ἐν ἀπωτάτῳ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ομίχλης, ὡς σκιὰ ἀπειλητικῇ, ἡ ἀγγλικὴ παραλία.

Ὁ κροτῶν μέγας τροχὸς τοῦ μύλου, κινεῖται δι' ὀλίγου ρεύματος ὕδατος, ὅπερ ἐκχεόμενον ἀπὸ τὴν λίμνην διαπερᾷ τὴν ὁδὸν τῇ βοήθειᾳ ἀπλοῦ ξυλίνου ὑδραγωγείου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διέρχεται τις καὶ τὸ ὅποιον ἀπόλυται ἐν τῷ μέσῳ τῶν τρεμόντων φύλλων τῶν αἰγερῶν, αἰκινιήτων ὡς ἐκ τῆς θαλασσίας αὔρας.

Ὅταν ἐρπιάζῃ ὁ μυλωθρὸς, ὅταν ὁ καταρράκτης τῆς λίμνης κλείσται, πολλάκις κατὰ τὸ μῆκος τῆς στεγνῆς αὐλακός, βλέπει τις κρεμάμενα ἢ τρέχοντα ὡραία ξανθὰ ῥακένδυτα παιδία χαρίεντα καὶ ἀγροδίαιτα.

Ἐάν τις ἐπιστρέψῃ πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου, συνορᾷ μεγαλοπρεπὲς ἀμφιθέατρον ἐκ λόφων λίαν δένδροφόρων, ἐνθα αἱ ἀνωμαλίαι τοῦ ἐδάφους πολλαπλασιάζονται εἰς τὸ ἐπάπειρον, ἐνθα ἡ φύσις ἀναπνέῃ τοσαύτην ἀφθονίαν, τοσοῦτον πλῆθος χλόης, ὥστε δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι εὐρίσκεται αὐτόχρομα εἰς τὴν Νορμανδίαν.

Βεβαίως τοῦτο εἶναι ἐν τῶν γραφικωτάτων μερῶν τοῦ κόσμου, καὶ εἰς τὸν εὐφρόσυτον τοῦτον παράδεισον μόνον ἀνθρώπους εὐτυχεῖς ὠνειροπόλοις τις.

Φεῦ! ἡ Ἀγγλίς δὲν τὸ συγχωρεῖ . . . ἡμεθα εἰς τὴν Ἰρλανδίαν.

Ἀλλ' ὡς φθάσωμεν εἰς τὴν διήγησίν μας, ἥτις, χάριτι θεῆς, δὲν θὰ ᾔηται ποσῶς εἰκὼν ἀθλιότητος.

Θερμὴν τινα καὶ χαρίεσαν ἐσπέραν Σεπτεμβρίου, νεανίας, τὸν ὅποιον τὸ ἀγροτικὸν ἔνδυμα καθίστα εὐδιάκριτον, ὡς υἱὸν πλουσίου τινος ἀστοῦ τοῦ τόπου, ἐδάδιζε μὲ ἐλαφρὸν βῆμα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κισσοῦ.

Ἐφερὲν εἰς τὴν ζώνην του στενὸν κοφίνιον ἀλιέως, καὶ ὡς φαίνεται μετέβαινε νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἀττακεῖς καὶ τοὺς ἐγγέλεις τῆς λίμνης.

Ἐν ᾧ δ' ἀνέρχεται ταχέως ἐπὶ τοῦ ὄροπεδίου, ἐν ᾧ κρυπτόμενος εἰς τὴν χλόην, διαθέτει καὶ ῥίπτει τὰ δόκτιά του, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ περιγράψω ἐν ὀλίγοις τὴν εἰκόνα καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ εὐγενοῦς τούτου νεανίου.

Ὁ Λιονέλ Ζαρβῆς — οὕτως ὠνομάζετο — φαίνεται περίπου εἰκοσιπενταετῆς. Τὸ ἀνάστημά του εἶναι ὑψηλὸν καὶ καλῶς ἐσχηματισμένον, τὸ βῆμά του εὐκίνητον καὶ κομψὸν μάλι-

στα. Ὁ παλαιὸς ἱρλανδικὸς τύπος φαίνεται ἀναγεννώμενος ἐν αὐτῷ ἀγνότατος. Οἱ ζωηροὶ χαρρακτῆρες, ἡ τρυφερά ἐπιδερμὶς, ἡ καστανόχρους ἀνοικτὴ κόμη, οἱ μεγάλοι αὐτοῦ ζωηροὶ ὀφθαλμοί, οἵτινες ὑπομιμνήσκουσι τὸ κυανὸν τῶν κυμάτων χρῶμα, τὰ πάντα ἐν αὐτῷ, ὡς καὶ ἡ μελαγχολικὴ χροιά, ἥτις καλύπτει τὸ εὐχαρὶ αὐτοῦ πρόσωπον, προσελκύει τὴν συμπάθειαν, διεγείρει τὸ ἐνδιαφέρον· πρέπει νὰ ᾔηται τίμιος νεανίας, ἐνθουσιώδης τις ἀφελής, ποιητὴς ἴσως, βεβαίως φαντασιόπληκτος.

Ὁρφανὸς νηπιόθεν, κληρονόμος μετρίας πατρικῆς περιουσίας, ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ κηδεμόνου του, τοῦ θεοῦ του Ζαρβῆ, ἀγάμου γέροντος. Μετὰ κλασικὰς σπουδὰς, ἀρκούντως ἐξαιρέτους, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐν Δουβλίνῳ ἱατρικὸν σχολεῖον, καὶ προσφάτως ἐγένετο ἱατρός. Οὐδεμία ἀποπλάνησις, οὐδεμία ὑπερβολὴ ἐμάρανε τὴν νεότητά του, καὶ οὐδέποτε ἀνεπαύθη ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργῶν, εἰμὴ διὰ τῆς μᾶλλον χαρμυλίνου σπουδῆς τῶν παλαιῶν ποιητῶν τῆς Ἰρλανδίας, διὰ τῶν φαντασιωδῶν ἐθνικῶν βιογραφιῶν. Ἐκ τούτων ἴσως κλίσις θαυμασία τὸν προσέλκυσεν εἰς τὴν μαγείαν, εἰς τὴν ἰδανικότητα. Ἀλλ' εἰς εἰκοσιπενταετῇ ἡλικίαν, εἶναι τοῦτο ἔγκλημα;

Αἶφνης ὁ θεὸς Ζαρβῆς, πλούσιος μόνον ὢν, ἐγένετο πλουσιώτερος, χάρις εἰς τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις καὶ εἰς τὴν εὐτυχῇ ἀπόκτησιν τῆς ἰδιοκτησίας φίλου του, τοῦ περιφήμου Ὁδράν, ὅστις ἀναγκασθεὶς ἐξ ἐπαναστατικοῦ κινήματος ν' ἀποδημήσῃ τῆς πατρίδος, ἀπέθανε δυστυχὲς πρὸ ὀλίγου ἐν Ἀμερικῇ. Ὁ Λιονέλ ὅμως ὀλίγον ἐφρόντισε περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς αἰφνιδίας ταύτης περιουσίας, ἥτις ἐμελλεν ἡμέραν τινὰ νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖράς του. Ὁ κηδεμὼν του τῷ εἶχε γράψῃ: «Ἐλθέ νὰ διανύσῃς τὰς διακοπὰς σου εἰς τὸ νέον ἡμῶν κτῆμα.» Παρευθὺς ἀφῆκε τὸ Δουβλίνον· ἐφθασε πρὸ τινων ἡμερῶν εἰς Ὁδράν· εἶχεν ἐπισκεφθῇ ἤδη ἅπαντα τὰν ζωγραφικὸν τοῦτον τόπον μὲ τὰς τοσοῦτον ἀξιοθαυμάστους ῥωμαντικὰς ὁρέξεις του, καὶ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς ἰδιοτροπίας τοῦ καλοῦ Ζαρβῆ, ἔρριψε τὰ δόκτιά του εἰς τὰ ἰχθυοφόρα ὕδατα τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Δυστάτου.

Ἀλλ' ὁ πραγματικὸς αὐτοῦ σκοπὸς ἦτο ἡ τέρψις περιπάτου πρὸς τὴν κλίσιν τῆς ἡμέρας, ὀνειροπολήματος εὐαισθήτου, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Ἦσαύτως εἶχεν ἀπαιτήσει ὥστε οὐδεὶς νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ δι' αὐτὸ ἔσπευσε ν' ἀποπερατώσῃ τὴν ἐργασίαν τῆς ἀλειείας.

Ἦδὴ ὁ ἥλιος ἡμιβυθισμένος εἰς τὴν θάλασσαν, δὲν ἤκτινοβόλει, εἰμὴ πλαγίας ἀκτῖνας, συγκρουόμενας πρὸς τὰς ἐρυθρὰς λάμπεις πυρκαϊῶν. Ἦ σκιὰ ἐμεγεθύνετο ἐν τῇ ἀπόψει καὶ τὸ φῶς ἐξηλείφετο ταχέως, ὡς ἐπιβυθίζομενον πανταχόθεν ὑπὸ παλιρροίας κυμάτων ζοφερῶν. Μετ' οὐ πολὺ πρὸς τὴν ἀνατολὴν γήλοφοι καὶ κοιλάδες συνεχύθησαν εἰς χρῶμα μέλαν. Πρὸς τὴν δύσιν ὁ οὐρανὸς πυρόχρους, ἐλάμβανε χροιάς μᾶλλον ῥοδοχρόους, αἵτινες δι' ἀρμονικοῦ ἀναχρωματισμοῦ, ἐσθῆσθησαν εἰς ἰόχρουν κατ' ἀρχὰς λάμπιν, ἔπειτα πρασινωπὴν, ἀργυροειδῆ, σχεδὸν στακτόχρουν, μέχρις οὗτος τέλος ὁ ὀρίζων ἅπας εὗρεθῇ ἔχων τὸ αὐτὸ σκοτεινὸν κυανοῦν, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διαλάμπον ἀπὸ ἐμφάνισιν ἀστέρος.

Ὁ Λιονέλ τότε ἠγέρθη, καὶ, πλήρης ἱερᾶς συγκινήσεως, διέτρεξε διὰ τοῦ βλέμματός του τὸ λαμπρὸν πανόραμα, τὸ ὁποῖον ἐξετείνετο πέριξ αὐτοῦ, ὅπερ ἐφαίνετο ἀποκοιμώμενον μετὰ γαληνιαίας μεγαλοδωρίας, ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ.

Ὡ πατρίς μου! ἤρχισε νὰ ψιθυρίζει ὁ νέος ὄνειροπόλος, ὦ γλυκεῖά μου καὶ ὠραία Ἰρλανδία! ποῦ εἰσὶν οἱ εὐεργετικοὶ νόες σου, ποῦ εἰσὶν αἱ μειδιδῶσαι μάγισσαι, αἵτινες σὲ ὑπερησπίζοντο ἄλλοτε, καὶ αἵτινες δι' ὁμοίων λυκαυγῶν, ἐδεικνύοντο ἐπὶ τῶν δροσιρῶν σου κοιλάδων ἐπὶ τῶν θελξικαρδίων γηλόφων σου, εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν λιμνῶν σου, ἐνθα ἄνθη ἐφαίνοντο ἀναγεννώμενα ὑπὸ τὰ βήματά των. . . . Οἱμοὶ! χαρίεσαι ὀπτασίαι, ὑμνηθεῖσαι ὑπὸ τῶν ποιητῶν μας, διὰ παντός ἐξηλήφθητε μετὰ τῆς ἡμετέρας εὐτυχίας, μετὰ τῆς ἡμετέρας ἐλευθερίας! . . .

Ἐπειτα ἀποτεινόμενος πρὸς τὰ τελευταῖα ἔχνη τῶν τάφων, σχεδὸν ἐξαφανισθέντων ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν χλόην τοῦ παλαιοῦ κοιμητηρίου:

— Σεῖς, οἵτινες ἐνταῦθα ἀναπαύεσθε, ἐξηκολούθησε, θὰ εἶδατε ἴσως τὰ φάσματα ταῦτα καὶ τοὺς μάγους τούτους τῆς γηραιᾶς Ἰρλανδίας. . . Τίς οἶδεν; ἴσως εἶναι συγκεχωρημένον νὰ τὰ ἰδῇς ἀκόμη; ὦ! ὑπῆρξατε ἄλλοτε, καὶ εἰσθε ἤδη εὐτυχεῖς! . . .

Αἰφνης ὁ ποῦς αὐτοῦ προσέκρουσεν εἰς ἀντηχοῦν σῶμα.

Ἐκλινε βραδέως ἠρεύνησεν ἐντὸς τῆς χλόης, καὶ ἐπὶ τέλους ἀνεῦρεν ἀνθρώπινον κρανίον.

Ἦ σελήνη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνεφαίνετο ἐκ τῆς κορυφῆς ἑνὸς τῶν γηλόφων διαφωτίζουσα ἅπαντα τὰ περίχωρα διὰ τῆς μαγικῆς λάμπειώς της.

Μετὰ τὸν πρῶτον τρόμον, ὁ Λιονέλ Ζαρβῆς ἐκάθησεν ἐπὶ μιᾷ τῶν ἐπιταφίων πετρῶν, καὶ, ἔχων τὸ κρανίον πάντοτε ἀνά χεῖρας, τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ κρανίου:

— Τίς ἦσο σύ; τὸ ἠρώτησε πλέον ἐπὶ πλέον σκεπτικώτερος. Τί σὲ παρεκίνησε νὰ ἐξέλθῃς τοῦ τάφου σου; διατί νὰ σὲ εὕρω εἰς τὸν δρόμον μου; Ὁ Ἀμλέτος ἐγνώριζε τοῦλάχιστον τὸν ἄνδρα πρὸς ὃν ἀπετείνετο. . . ἠδυνήθη νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τοῦ δυστυχοῦς Ὀρίκου. Ἀλλ' ἐγὼ σὲ δὲν γνωρίζω, ἐπιθυμῶ νὰ σὲ γνωρίσω.

Αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης, διολισθαίνουσαι ἐπὶ τῆς ἀργυροχρόου ἐπιφανείας τῆς λίμνης προσήλθον μέχρι τοῦ ὅστου τούτου, λείου ὡς τεμάχιον ἐλεφάντινον παλαιὸν καὶ τὸ ἀνέδειξαν αἰφνης διαυγάζον ἐν τῇ νυκτί.

Ὁ Λιονέλ ὡς ἱατρός, ἐζήτησε πλησιέστερον τὸ εὐρημά του, καὶ ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦτο κρανίον γυναικὸς, κρανίον νεάνιδος.

— Θὰ ἦσο ὠραία; ἠρώτησε, θὰ ἠγαπάσο; ἴσως θὰ ἀπέθανες διὰ τὸν ἔρωτά σου; ὦ! . . . ἀγνοῶ, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι ἐπανεύρισκω, ὅτι μαντεύω τὴν ἱστορίαν σου. . . καὶ ὅτι ἡ μορφή σου θὰ ἐμψυχωθῇ ὑπὸ τοὺς δακτύλους μου! . . . Ναί. . . ναί. . . αἱ ψυχραὶ αὗται κοιλότητες ἀνακαλύπτουσιν ἡδεῖαν ἐπιδερμίδα, ὑπὸ τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι κυκλοφοροῦν τὸ αἷμα τῆς νεότητος. . . Τὰ χεῖλη σου μοὶ γελῶσιν. . . οἱ μεγάλοι κυανοὶ σου ὀφθαλμοὶ μὲ παρατρεῦσιν. . . ἡ κόμη σου εἶναι ξανθὴ, καὶ ὁ ἀνεμος κτενίζει αὐτήν. . . Ὀμιλήσόν μοι. . . ἅς ἴδωμεν. . . Τί μὲ θέλεις; ἀποκρίθητι. . .

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Λιονέλ οὐδεμίαν ἐλάβεν ἀπάντησιν, ἀλλὰ μετὰ τινα λεπτά ἡ λευκὴ λάμψις τοῦ ἄστρου τῆς νυκτός, προβαίνοντος, ἐφώτισεν ὡς ἀμφίβολος ἀντανάκλασις, ἕνα τῶν γειτονικῶν τάφων.

Ἦτο ἐκεῖ ἀκριβῶς, ἐνθα ὁ νέος Ζαρβῆς εἶχεν εὗρει τὸ θνητὸν εὐρημα, τὸ ὁποῖον ἐκράτει ἀκόμη εἰς χεῖρας, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξηκολούθει παρατηρῶν μετὰ ζωνῆς ἐξάψεως εἰς εἶδες μαγνητικοῦ πυρεττοῦ.

Μέλας εἶναι ὁ τάφος, ἀφ' οὗ ἀπεσύρθη διὰ χειρὸς βεβήλου; ἐφώνησεν αἰφνης. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ ἀποδώσω τὴν ψυχάν, τὸν ὕπνον;

Ὀμιλῶν οὕτω ὁ Λιονέλ, ἠγέρθη ἐπλησίασεν

εἰς τὴν ὑπὸ τῆς σελήνης φωτιζομένην πέτρην, ἀπέσειρεν εὐλαδῶς τὸν κισσὸν καὶ τὸ βρύον, ὑφ' ὧν ἦτο ἐν μέρει κεκαλυμμένη, καὶ παρευθὺς, ἐπὶ τῆς φριττούσης χειρὸς του, ἠσθάνθη χαρκατῆρας, τοὺς ὁποίους ὁ χρόνος δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐξαλείψῃ.

Μεταξὺ τῶν ἐφοδίων διὰ τὴν ἀλισίαν του, εὐρίσκετο μικρὸς λύχνος· παρευθὺς τὸν ἠναψεν, εἰναι τὸν λύχνον ἀργῶς ὑπεράνω τῆς νεκρικῆς ἐπιγραφῆς . . . καὶ κλίνων περισσότερον ἀκόμην, κατώρθωσε ν' ἀναγνώσῃ τὸ ὄνομα τοῦτο :

ΑΛΙΚΗ

Ἐπειτα, μὲ μικροτέρους χαρκατῆρας :

17 ΕΤΩΝ.

Οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία πλέον ὅτι τὸ ἀγνωστον τοῦτο κρανίον, τὸ κρανίον τοῦτο τῆς νεάνιδος, ἦτο τὸ τῆς Ἀλίκης, τῆς δυστυχοῦς Ἀλίκης, ἀποθανούσης κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἀνοίξεώς της.

Μετὰ τῆς ταχύτητος, μετὰ τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἔχουν συνήθως οἱ ὄνειροπόλοι, ὁ νεανίας ἔτρεξε νὰ κόψῃ γιγαντιαῖον κλάδον ἐκ τῆς αἰμκσιᾶς· κατώρθωσε ν' ἀνεγείρῃ τὴν βαρεῖαν πέτρην, καὶ κρατῶν αὐτὴν ἐν ἰσορροπίᾳ, τῇ βοηθείᾳ χαλύκων τινῶν, ἤρξατο σκάπτων διὰ τοῦ μαχαιρίου του τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν εἶχον πατήσῃ ἴσως πρὸ ἐνὸς αἰῶνος.

Ὅταν ἡ ὀπὴ τῷ ἐφάνη ἀρκούντως βαθεῖα, κατέθεσεν εὐσεβῶς τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀλίκης, καὶ μετὰ ποιητικὴν προσευχὴν, ἔθεσε τὰ πάντα εἰς τὴν θέσιν των, ὡς ὡσαύτως τὸν κισσὸν καὶ τὴν χλόην, μόνους στολισμοὺς, μόνους φίλους τοῦ λησμονηθέντος τάφου, ὅστις εὐρέθη σχεδὸν κεχωσμένος εἰς τὴν χλόην.

Ἐπειτα λέγων πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματός ἐν τελευταῖον χαῖρε :

— Ἀναπαύθητι τώρα ἐν εἰρήνῃ, εἶπεν· ἐπανάλαβε τὸν ταραχθέντα ὕπνον σου . . . κοιμοῦ . . . κοιμοῦ, Ἀλίκη!

Μόλις ἐτελείωνε τὰς λέξεις ταύτας, καὶ εὐθὺς ψίθυρος ἀναπνοῆς κοιμωμένου ἠγέρθη αἴφνης ἐκ τοῦ κοιμητηρίου.

Ἐντρομος κατ' ἀρχὰς ὁ Λιονέλ, ὀπισθοχώρησε ζωηρῶς μέχρι τοῦ μέσου τῆς ὁδοῦ.

Ἀλλ' αἰσχυνθεὶς μετ' ὀλίγον διὰ τὸν φόβον του, ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βήματά του.

Ὅσω δ' ἐπροχώρει πάλιν πλησίον τοῦ τάφου τῆς Ἀλίκης, ὁ αὐτὸς ψίθυρος ἀπεκαθίστατο ἐπαισθητότερος εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ . . . ψίθυρος γλυκὺς διαλείπων, σχεδὸν ἀρμονικός . . . ἀναπνοὴ στήθους πιεζομένου ὑπὸ τοῦ ὕπνου . . . ὡς μορμυρισμὸς νεάνιδος, ταλαντευομένης ὑπὸ γλυκέως ὄνειρου . . . ὡς τὸ ἄσμα κοιμωμένης ψυχῆς!

Ἐφ' ἱκανὴν ὥραν ὁ Λιονέλ Ζαρβῆς ἠκροάσθη. Δὲν ἠσθάνετο πλέον φόβον, ἐφαίνετο ὡς ἀφηρησμένος, ὡς ἐκστατικός. Ποτὲ μὲν ἀκίνητος καὶ χασμώμενος, ποτὲ δὲ πηγαίνων καὶ ἐρχόμενος μὲ ἀργὸν βῆμα εἰς τὸ κοιμητήριον, τοῦ ὁποίου ἡ πυκνὴ χλόη ἐσμίκρυνε τὸν ἀμυδρὸν κρότον τῶν βημάτων αὐτοῦ, συνεκέντρον ἀπάσας τὰς αἰσθήσεις του εἰς μίαν μόνην . . . τὴν τῆς ἀκοῆς . . . καὶ ἐνίοτε σιγηλῶς ἐψιθύριζε : Ψάλλε ἀκόμην, ψυχὴ τῆς Ἀλίκης! ψυχὴ τῆς ξανθῆς μου Ἀλίκης . . . ὦ! . . . ψάλλε πάντοτε!

Γλυκεῖα ἀμφιβολία μολαταῦτα δὲν ἤργησε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν νοῦν του, ἡ κοιμωμένη ἐκείνη πνοή, ἡ προσφιλὴς ἐκείνη ἀναπνοὴ ἀρὰ γε ἐξήρχετο πραγματικῶς ἀπὸ τοῦ τάφου; Ὅταν ὁ νέος μας ποιητὴς ἐπλησίαζε τὸ ἀμνηχανοῦν αὐτοῦ οὖς, ἤκουεν . . . ἦτο βέβαιος. Ἀλλ' ὅταν ἀπεμακρύνετο μέχρι τῆς ἄκρας τῆς λίμνης, ἐνθα ἡ σελήνη διηύγαζεν· ὅταν ἐπανήρχετο νὰ ἀκούσῃ πλησίον τῆς ὑπὸ τοῦ κισσοῦ κεκαλυμμένης ἐκκλησίας, ἤκουεν ὡσαύτως.

Ὁ κρότος οὗτος ὑπῆρχε λοιπὸν εἰς τὰ φύλλα, εἰς τὰ ὕδατα, εἰς τὸν ἀέρα;

— Αἶ! διατὶ ὅχι, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ νέος μας ποιητὴς, εἶναι ψυχὴ κοιμωμένη . . . καὶ κοιμῶνται αἱ πλανόμεναι ψυχαί!

Μ' ὅλην τὴν ἐξηντηλημένην πίστιν εἰς τὰς παλαιὰς ἱρλανδικὰς παραδόσεις, ἡ φαντασία τοῦ νέου ὄνειροπόλου ἔφθασε μετ' ὀλίγον εἰς τοιαύτην κατάστασιν νευρικοῦ ἐρεθισμοῦ, ὥστε τώρα ἠρεθίζετο ὑπὸ τοῦ φαινομένου τούτου, τὸ ὁποῖον κατὰ πρῶτον τὸν εἶχε καταθέλξει, ὥστε ἤδη κατετυραννεῖτο νὰ ὑποθέσῃ πράγματα φυσικώτατα καὶ κοινότατα.

Μὴ ἦτο κρότος τοῦ ἀνέμου σείοντος τὰ φύλλα, ἢ κάλλιον κρότος πηγῆς ἀοράτου; μὴ ἦτο ἀναπνοὴ ζῶντος, ἀνθρώπου ἢ ζώου, πτηνοῦ ἢ ἰχθύος;

— Ἄν τοιοῦτόν τι ὑπάρχῃ, ἐσκέπτετο ὁ Λιονέλ, θὰ ἐξυπνήσω τὸν ἀλλόκοτον τοῦτον κοιμώμενον . . . καὶ παρευθὺς τὸ πᾶν θὰ σιωπήσῃ!

Ἦναψε λοιπὸν πάλιν τὸν λύχνον του, ἔλαβε

τὴν ἐκ πρίνου ῥάβδον του, καὶ κολλῶν τοὺς θάμνους, φωνάζων μὲ ὅλην τῆς φωνῆς του τὴν δύναμιν, περιεπάτει θορυβωδῶς πέραν τοῦ παρεκκλησίου.

Ἐπειτα, σταματῶν παρ' αὐτοῦ, προσήλωσεν ἐκ νέου τὸ οὖς.

Βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτει ἤδη εἰς τὰ πέραν.

— Ἀχ! εἶπεν ἀναπνέων πλέον ἐν ἀνέσει, τὸ ἥξευρα καλῶς ὅτι ἦτο πρᾶγμα ἀπλούστατον, καὶ ὅτι ἤμην τρελλὸς νὰ πιστεύσω εἰς θαῦμα. Ὁ Θεὸς θαύματα δὲν ἐπιτρέπει πλέον . . . δυστυχῶς!

Καὶ ἔσβυσε τὸν λύχνον του.

Ὁ ψίθυρος παρ' αὐτοῦ ἐπανήρχισεν, ἀλλ' ἔτι πλέον εὐδιάκριτος καὶ μελαγχολικώτερος ὑπῆρχεν ἤδη εἰς τὸν στεναγμὸν τοῦτον, εἰς τὸ παράπονον τοῦτο, γλυκεῖα καὶ λυπηρὰ ἐπίπληξις.

— Συγχώρησον! ἀνεφώνησεν ὁ Λιονέλ μετ' ἐπιτάσειος ἐνθουσιασμοῦ καὶ πίστεως. Συγχώρησον, διότι ἐτάραξα τὸν ὕπνον σου, Ἀλίκη! ὦ! θὰ τὸν σεβασθῶ εἰς τὸ ἐξῆς . . . σοὶ τὸ ὀρκίζομαι . . . ἀλλ' ἐκάστην ἐσπέραν, ἀθροῦσθαι θὰ ἐπανέρχωμαι νὰ σὲ ἀκούω κοιμωμένην . . . προσφιλεῖς ψυχῇ, τῆς ὁποίας ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ γείνω φίλος!

Ἐπλανήθη ἀκόμη πολλὴν ὥραν εἰς τὸ παλαιὸν κοιμητήριον, ἐνίοτε ἀκούων μὲ σιωπηλὸν μειδίαμα, ἐνίοτε ἑμιλῶν σιγηλῶς εἰς τὴν ἀγαπητὴν σκιάν, τὴν ὁποίαν ἐπλαττεν ἡ φαντασία του.

Τὴν ἐρπυστάζετο, τὴν ἐβλεπεν ὠχρὰν καὶ ξανθὴν, ἔχουσαν βλέμμα ἀγγελικὸν εἰς τοὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς, φέρουσαν πέπλους μακροὺς, κυμαίνοντο πέραν αὐτῆς. Διωλίσθαιεν ὡς θαλασσία ὁμίχλη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς λίμνης. Ἐτρεχεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς χλόης χωρὶς ποσῶς νὰ τὸν κάμψῃ διαβαινούσα· ἐκρεμάτο χαριέντως ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων κλάδων τοῦ γηραιοῦ κισσοῦ· περιέπτχτο εἰς τὸν ἀέρα, πέραν τοῦ λατρευτοῦ της, μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον γοητευόμενον.

Οὕτω θὰ ἔμενεν ἐκεῖ, καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἐὰν ἡχηρὰ φωνὴ δὲν τὸν προσεκάλει ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἥτις διέκοψεν εἰς δύο στροφὴν τινὰ ἐκ τῶν πλέον ἐλεγειῶν, τὴν ὁποίαν ἀπέτεινεν εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτοῦ σιλφίδα.

— Αἶ! κύριε ἀνεψιέ μου, ἐφώναζε πρὸ ὀλίγης ὥρας ὁ θεὸς Ζαρβῆς, μὲ ποῖον διάβολον ὁμιλεῖς λοιπὸν τοιαυτοτρόπως εἰς τὸ ὑπαιθρον;

Β΄.

Ἦτο ἐξαιρετὸς ἄνθρωπος ὁ θεὸς του οὗτος Ζαρβῆς. Ἦ εἰλικρινὴς καὶ χαροποιὰ ὄψις του, ἡ στάσις του ὀλίγον τι ὑπερήφανος, τῷ ἐδίδον ὕψος παρέδρου ἢ τοῦλάχιστον ἀστυνόμου. Ἐναμιζέτο ὡς ἄνθρωπος ἀληθῶς εὐτυχῆς, καθ' ὃ ἔχων φίλους πολλοὺς.

Πρὸ τίνος χρόνου μόλαταῦτα, ἀφ' οὗ ἐγένετο ιδιοκτητὴς τοῦ εὐρυχώρου κτήματος τοῦ Ὀβριάν, μετὰβολὴ ἀξιοσημείωτος συνέβαινεν εἰς ὅλον του τὸ πρόσωπον. Ἐφαίνετο ἤδη ἀπνησχολημένος, ἀνήσυχος, δυσηρεστημένος καθ' ἑαυτοῦ. Λύπη ἀλλόκοτος καὶ τρόμοι ἔτι πλέον παράδοξοι ἐδηλοῦντο ἐν αὐτῷ. Ἐνίοτε ἐπὶ ὁλοκλήρους ἡμέρας, ἐλησιμόναι νὰ ᾄδῃ καὶ νὰ γελά, αὐτὸς ὅστις ἐγέλα καὶ ἔψαλλεν ἄλλοτε. Τέλος δὲν ἐκοιμάτο σχεδὸν πλέον, καὶ περιεπάτει συχνάκις τὴν νύκτα ὡς ψυχὴ στενοχωρημένη.

Ἦ ἀκατανόητος αὕτη μεταμόρφωσις δὲν διέφυγε τὸν ἀνεψιὸν του. Ἀλλ' εὐθὺς ἐκ τῶν πρώτων ἐρωτήσεων ὁ καλὸς ἄνθρωπος Ζαρβῆς τὸν διέκοψεν ἀποτόμως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ κάμῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι μεγαλειτέρα ἀντίστασις θὰ τὸν ἐπείραζε περισσότερο. Ὁ Λιονέλ λοιπὸν ἀρκεσθεὶς εἰς ταῦτα, νύχαιστέτο νὰ ἐρωτᾷ ἑαυτόν:

— Τί ἔχει λοιπὸν εἰς τὸ πνεῦμα . . . καὶ διατί δὲν εἶναι πλέον εὐτυχῆς;

Τὸ ἐσπέρας τοῦτο ὁ γέρον ἐφαίνετο ἐξ ὁλοκλήρου ἡσυχος· ἤρχισε μὲ τὴν αὐτὴν διάθεσιν νὰ ἀστέλλετο πρὸς τὸν ἀνεψιὸν του.

Χαίρων ὅτι τὸν ἐπανεῖδε τοσοῦτω εὐθυμον ὁ Λιονέλ, παρέβλεψε λίαν ἀφελῶς τὰ σκώμματα τοῦ κόσμου. Ἀλλως οὐδέποτε ἤθελε διακοινώσει εἰς τρίτον τὸ προσφιλεῖς αὐτοῦ ἀπόρητον, οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν ἀγαθὸν γέροντα, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὡς δεύτερον πατέρα.

Στιγμὴ ἐπηκολούθησεν ἐν τούτοις, καθ' ἣν ὁ νεανίας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ ἑαυτόν τοῦ νὰ ἐρωτήσῃ:

— Ὡμίλουν πρὸς τὰ φαντάσματα τῆς νυκτός, ἔστω. Μοὶ ἐγγυᾶσθε, θεῖέ μου, ὅτι δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς τὸ παλαιὸν κοιμητήριον τοῦ Ὀβριάν;

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ γέρον ἐγένετο ὠχρότατος καὶ ἤρχισε νὰ τρέμῃ:

— Σιώπα, δυστυχῆ! ἀνεφώνησεν οὗτος, ὦ, σιώπα!

— Ἀλλ' ἡξεύρετε λοιπὸν τὸ πρᾶγμα τοῦτο; ἀλλὰ τὸ ἠκούσατε λοιπὸν ὡσαύτως . . .

— Σιώπα, σοὶ λέγω, καὶ ἄς σπεύσωμεν τὸ βῆμα . . . κρυόνω . . . ἄς εἰσέλθωμεν.

Ὁ δειπνὸς ὑπῆρξε σιωπηλός· ὁ θεῖος Ζαρεθὴς ἐφαίνετο κατατρυχόμενος ἐκ μεγάλης στενοχωρίας, ὁ Λιονέλ ἐσυλλογίζετο τὴν Ἀλίκην.

Ἀπασαν τὴν νύκτα τὴν ὠνειρεύετο, καὶ διὰ θελκτικῶν τρόπων ἐπέμενεν εἰσέτι νὰ εὐαρεσθῇται εἰς τὸν ὕπνον, μέχρις ὅτου ἔκρουσε τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ὁ κώδων τοῦ προγεύματος.

Ἐνεδόθη περὺς, καὶ ἔτρεξε νὰ ἐνταμώσῃ τὸν κηδεμόνα του, ὅστις πρὸ τινῶν λεπτῶν τὸν περιέμενεν ἤδη.

Ὁ καλὸς ἄνθρωπος Ζαρεθὴς ἦτο ἀκόμη ὠχρὸς, καὶ ὁ κόπος ἐγκεχαρᾶγμένος εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἐδείκνυε κακὴν νύκτα, νύκτα πυρετοῦ.

Μολαταῦτα ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι κάλλιστα καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ γεύματος προσεπαιήθη μεγάλην εὐθυμίαν.

Ἀλλὰ μόλις ὁ καφρὲς ἐδόθη, ἀνήγγειλεν ὅτι θὰ ᾔηται ἅπῳν μέχρι τῆς ἐπιούσης, καὶ ἐχάθη.

Εὐτυχὴς διότι εὗρέθη μόνος, ὁ Λιονέλ ἐδιάσθη νὰ τρέξῃ πλησίον τῆς ἐκκλησίας τοῦ κισσοῦ.

Ἦτο λαμπρὰ πρωΐα αὕτη. Ἡ φύσις τὴν ὁποίαν ἡ δρόσος ἐκόσμη ἔτι μὲ μαργαρίτας, ἠκτινοβόλει ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Αἱ σικαὶ εἶχον δρόσον ἀνεξήγητον, χάριν ἀπερίγραπτον. Ἐν ἀπωτάτῳ δὲ, ἐπὶ τῆς πρασίνης θαλάσσης, ἔτρεχον ἀργυροειδεῖς ἐλαφροὶ κροσσοί. Εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅλον κυανοῦν, μόλις διέκρινον ὀλίγα λευκὰ σύννεφα, ὅμοια τὸ χρῶμα μὲ μέγαρα πτερὰ κύκνου, φεύγοντα μετὰ μεγάλου τάχους.

Ὡς πρὸς τὸ παρακλήσιον αὐτὸ, οὐδέποτε ὁ φυλλώδης αὐτοῦ ἐπενδύτης ἦτο πλέον χαριέστερος, οὐδέποτε τοῦτο δὲν κατωπρίσθη πλέον φιλάρεσκον καὶ πλέον χάριεν, εἰς τὴν λίμνην του, τὴν ὁποίαν ἐρυτίδουν μόλις ἐλαφραὶ αὔραι.

Ὁ νέος μας ποιητὴς, ἐθαύμασε κατ' ἀρχὰς μακρόθεν, ἐπλησίασεν ἔπειτα σιγῇ, ὅπως συγκεκινημένος ἀπὸ δειλὴν ἡδυπάθειαν, καὶ ἤλθεν νὰ καθῇ πλησίον τοῦ τάφου τῆς Ἀλίκης.

Πλὴν τοῦ ἀπομακρυσμένου τίκ-τάκ τοῦ μύλου, πλὴν τοῦ ῥυακος τοῦ ἀγροτικοῦ ὑδραγωγείου, ὅστις τὸν ἐκίνει, οὐδεὶς θόρυβος ἤκουετο, καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀπλούστατον.

(ἑκολοθεῖ,

Οὐδὲν νοημονέστερον τοῦ δυστυχοῦς ἔρωτος.
CHATEAUBRIAND.

Ἡ χρηστότης εἶναι ἵππος ἐφ' οὗ ἐπιθέτουσιν ἐνίοτε δυσδιάστακτον φορτίον.

W. SCOTT.

Τὰ πάθη ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς πυρκαϊὰς, αἵτινες περισσοτέρας μὲν τῆς ἐστίας παρέχουσι φλόγας, ἀλλὰ καταβιβρώσκουσι τὸν οἶκον.

PAUL BOCCAGE.

Ὡ! ἄσματα τοῦ λαοῦ! κιβωτὸς τῆς διαθήκης μεταξὺ παρελθόντος καὶ παρόντος! ἐν ὑμῖν τὰ ἔθνη διαπιστεύονται τὰ τρόπαια τῶν ἡρώων των, τὴν ἐλπίδα τῶν διαλογισμῶν των, τὸ ἄνθος τῶν αἰσθημάτων των! Κιβωτὸς ἀγία, οὐδὲν κτύπημα σὲ πλήττει ἢ σὲ θραύει, ἐφ' ὅσον δὲν σὲ περιφρονεῖ ὁ λαός. Δημοτικὴ ποίησις! Εἶσαι ὁ φρουρὸς τοῦ τεμένου τῶν ἐθνικῶν ἀναμνήσεων, ἔχεις τὰς πτέρυγας καὶ τὴν φωνὴν Ἀρχαγγέλου, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ὄπλα αὐτοῦ. Ἡ φλόξ δύναται νὰ καταναλίσκῃ τὰ ἔργα τοῦ καλάρου, ἡ βία ληστῶν διαρπάζει τοὺς θησαυρούς. Τὸ ἄσμα τοῦ λαοῦ διαφεύγει καὶ ἐπιζῇ. Ἄν καρδίαι εὐτελεῖς δὲν δύνανται νὰ τὸ διαθρέψωσι διὰ θλίψεων καὶ ἐλπίδων, ἂν ἀγρία κατὰκτησις καταπνίξῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς στεναγμούς τοῦ λαοῦ, φεύγει τότε εἰς τὰ ὄρη, προσκολλᾶται ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, καὶ ἐκεῖθεν ἀναπολεῖ καὶ ψάλλει χρόνους παρελθόντος . . . Οὕτω καὶ ἡ ἀηδὼν ἀφίπταται ἀπὸ πυρπολουμένης οἰκίας, φεύγει ἐν τῷ μέσῳ τῶν δασῶν καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς γλυκείας φωνῆς της κελαδεῖ πενθίμως εἰς τοὺς ὁδοιπόρους μεταξὺ τάφων καὶ ἐρειπίων.

MICKEVITS.